

ÇOCUK KALBI ENGEL TANIMAZ

Çanakkale Kent Konseyi

Engelliler Meclisi

Çocuk Kalbi Engel Tanımaz Çalışma Grubu Raporu

Mayıs 2016 - Çanakkale

Çanakkale Kent Konseyi Yayınları : 38

Çanakkale Kent Konseyi Engelliler Meclisi
Çocuk Kalbi Engel Tanımaz Çalışma Grubu Raporu

Bu rapor 24.01.2016 tarihli Çanakkale Kent Konseyi Genel Kurulu'nda görüşülmüş ve onaylanmıştır.

Çanakkale Kent Konseyi Yayınları: 38

Çocuk Kalbi Engel Tanımaz
Nisan 2016

ISBN 978-9944-5685-3-5

“Çocuk Kalbi Engel Tanımaz” Raporunu Yazan

Serdar Topal

Yayına Hazırlayan

Saim Yavuz

Yayın Ekibi

Gülay Sarışen
Alper Usta
Büşra Demir
Bülent Kaşıkçı

Baskı-Cilt

EMEK FORM OFSET

Tel.: 0286 222 0 275 Fax: 0286 222 0 276
Namikkemal M. Arap İbrahim Paşa Cd. No.82 Çanakkale
emekform@hotmail.com

Çanakkale Kent Konseyi

Kemalpaşa Mahallesi Mersin Dede Sokak No.21 Çanakkale
Tel.: 0286 213 71 63 – Fax: 0286 217 73 09
canakkalekentkonseyi@gmail.com
www.canakkalekentkonseyi@org

Çocuk Kalbi Engel Tanımaz

Çocuk Kalbi Engel Tanımaz Çalışma Grubu

Yazan Serdar Topal

Çocuk Kalbi Engel Tanımlar Çalışma Grubu toplantısından

“Çocuk Kalbi Engel Tanımaz Çalışma Grubu” raporu, 5.01.2016 tarihli Engelliler Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek oybirliğiyle kabul edilmiştir. Rapor 26.01.2016 tarihli Çanakkale Kent Konseyi Genel Kurulu'nda da görüşülerek oybirliğiyle kabul edilmiş ve 3.02.2016 tarihli toplantısında Çanakkale Belediyesi Belediye Meclisi'nin görüşüne sunulmuştur.

Çocuk Kalbi Engel Tanımaz Çalışma Grubu

Nihal Çelebi(Kolaylaştırıcı)

Akif Telli

Alaaddin Aydın

Ayça Kocayürek

Aydemir Kenar

Aylin Gürbüz

Binnaz Akdeniz

Çiğdem Gürdoğan

Deniz Uygun

Ergun Gökhan Şahinkaya

Funda Alkın

Gülcan Civelek

Gülhan Küçük

Hakan Şahintürk

İrfan Güz

Kemal Balıklı

Mehmet Ordu

Nevzat Candaş

Nurhan Dedeoğlu Karaca

Nurhan Ongun

Ömer Beceren

Özen Topçugürler

Öznur Ünal

Remzi Bolaman

Reyhan Gün

Salih Karşlıoğlu

Serdar Topal

Sevda Danış

Sevim Yaşar

Yasemin Edremitlioğlu

Yasemin Kılınç

Kurumsal katılım

Milli Eğitim Müdürlüğü, Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, ÇOMÜ(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Çocuk Kalbi Engel Tanımlar Çalışma Grubu toplantısından

Önsöz

Son yıllarda ülkemizde de özel gereksinimli bireyler ve özel gereksinimli bireylerin topluma uyumu üzerinde yoğun olarak çalışılan konulardan birisi haline gelmiştir.

Özel gereksinimli bireylerin sosyal uyumu aynı zamanda normal gelişen bireylerin ilgi, tutum ve davranışlarına da bağlıdır.

Bu çalışma, normal gelişen ilkokul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin özel gereksinimli akranlarına yönelik eğilimlerinin saptanması amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda hangi faktörlerin özel gereksinimli bireylere yönelik eğilimleri olumlu ya da olumsuz olarak etkilediği de anlaşılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın bulgularının ve ortaya koyduğu önerilerin yeni çalışmalara vesile olması ve özel gereksinimli bireylerin eğitimi ve topluma uyumuna olumlu katkı sağlaması en büyük dileğimizdir.

Bu bağlamda, bu çalışmanın yapılmasına emek harcayarak ve değerli zamanlarını ayırarak katkı sağlayan proje ekibinin çabaları takdire değerdir. Ayrıca projenin yürütülmesi ve desteklenmesi sürecinde katkılarını esirgemeyen Çanakkale Kent Konseyi ve Çanakkale Kent Konseyi Engelliler Meclisinin de çok önemli bir iş başardığını düşünüyorum.

Beklentimiz projenin bulguları ışığında ortaya konan önerilerin bir an önce hayata geçirilmesidir.

Uzm. Psk. Serdar Topal

ÇOMÜ Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi

Çanakkale Kent Konseyi Engelliler Meclisi Başkanı Remzi Remzi Bolaman ve Çalışma Grubu Kolaylaştırıcısı Nihal Çelebi

“ÇOCUK KALBİ ENGEL TANIMAZ” RAPORU

Giriş

Engelli bireylere yönelik farkındalık arttıkça engellilerin eğitimi ve eğitimde karşılaşılabilecekleri olası sorunlar konusuna da özel bir ilgi gelişmiştir. Son yıllarda bu konuya ilişkin yayınların ve projelerin artması bunun göstergelerinden birisidir. Sadece engelli bireylere değil normal gelişim gösteren bireylere yönelik çalışmalar da bu sürecin önemli parçalarından birisidir.

Günümüzde engelli bireylerin ihtiyaçlarına yönelik eğitimin hangi ortamda verileceği özel eğitim alanında en çok tartışılan konulardan birisidir (Kargın, 2002). Zaman içinde konuya ilişkin yöntemler arasında ayrı, yatılı/gündüzlü okullarda başlayan eğitimin normal gelişen akranların bulunduğu ortamlarda eğitime doğru evirildiği gözlenmektedir. Özel gereksinimli çocukların yatılı/gündüzlü okullarda çevreden ayrıştırılarak eğitim görmelerinin insan haklarına da aykırı olduğu düşünülmektedir.

Böyle bir eğitim süreci sonrasında bu bireylerin toplum yaşamına uyum sağlamakta zorlandıkları ve önemli bir bölümünün eğitimlerinin normal gelişen akranları içinde daha iyi sonuçlar vereceği görüşlerinden hareketle ayrı okullarda eğitim daha az tercih edilirken, kaynaştırma eğitimi ve eğer engelli çocuğa ait koşullar uygunsa tamamen normal eğitim içinde yer almasının daha uygun olacağı ifade edilmiştir (Kırcaali-Iftar, 1998).

Sağlıklı akranlarla bir arada olmanın en önemli yararı doğrudan engelli çocuğa ilişkindir. Refleksif davranışlar dışında insan davranışlarının hemen tamamı aktif öğrenme süreçleri sonucunda elde edilen davranışlardır. Çocuklar gelişim süreçlerinde akranları ve yetişkinleri izleyerek ve sonuçta onların davranışlarından esinlenerek ve taklit ederek yeni davranışlar geliştirir. Bir başka deyişle, çocuk, normal kabul edilen ortamlar içerisinde ve bu çevreyi oluşturan insanlarla birlikte olduğu ölçüde toplumun beklentilerine uygun davranışları edinme olanağını elde edebilecektir. Engelli çocuklar için daha da önemli olan bu yaşam ve eğitim alanının faydası sadece engelli çocukların kazanımları açısından düşünülmemelidir. Normal çocuklar da engelli çocuklarla bir arada olma sonucunda pek çok ve önemli kazanımlar elde etmektedir. Birincisi, ileriki yaşamlarında birçok ortamda karşılaşabilecekleri engelli çocukları önceden tanıma ve anlamaları mümkün olmaktadır. İkincisi, engelli çocuklarla bir arada olmaları sayesinde bireysel farklılıkları daha kolaylıkla fark edip, anlayabileceklerdir. Bunun sonucu olarak gerçekçi bir kimlik geliştirme şansları yüksek olacaktır.

Engelli çocuğun akranlarıyla bir arada eğitim görmesi hem engelli çocuğun, hem anne babanın hem de öğretmenin daha yoğun çaba ve gayretlerine gereksinim göstermektedir. Bir bakıma kaynaştırma, çocuğun gelecekteki iyiliği için zor olanı, güç olanı denemek olmaktadır (Ulutaşdemir 2007, www.autism-tr.org).

Bütün olumlu yönlerine rağmen akran ilişkileri bakımından gerekli şartların oluşturulamaması yetersizliği olan çocuklarda yalnızlık, soyutlanma, düşük benlik algısı, özgüvensizlik, kaygı ve utanma gibi duygularının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu durum için gerekli tedbirlerin alınması ve izlenecek yol haritasının belirlenmesi amacıyla da normal gelişen çocukların özel gereksinimli çocuklara yönelik algı, tutum ve eğilimlerinin saptanması, sorun alanlarının ve direnç gösterilen noktaların tespiti ve bunların giderilebilmesi amacıyla daha çok çalışmanın yapılması önem kazanmaktadır.

Projenin amacı, yöntemi ve veri toplama aracının geliştirilmesi

Bu proje kent konseyi engelli meclisi tarafından organize edilen ve desteklenen, Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi ve Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğünde çalışan uzmanlarca gerçekleştirilen bir projedir. Proje çocukların engelli yaşitlarına yaklaşımlarını ve onlara yönelik davranışlarını belirlemeyi amaçlar.

Projeyi yürütecek olana ekip Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde çalışan psikolog, psikolojik danışmanlar, rehber öğretmenler, özel eğitim öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. Ayrıca ekibe kent konseyi engelli meclisinin toplantılarına katılan ve gönüllü destek veren engelliler ve aileleri de aktif katılarak destek olmuşlardır.

Projeyi yürütmekle sorumlu olan ekip ilk toplantısında hem ölçü aracı hem de seçilecek grupla ilgili çalışma yapmak ve projeyi daha etkin bir şekilde yürütebilmek için gönüllülerden oluşan daha küçük bir ekip oluşturmuş ve bu ekiple çalışmalara başlamıştır.

Bu amaçla hem okuma ve yazma becerileri geliştiği hem de okuduğunu anlamada sıkıntı yaşamayacakları düşünüldüğü için ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin seçilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir.

Yapılan toplantılar sonucunda ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin engelli akranlarına yönelik yaklaşımlarını belirlemek için bir ölçü aracına ihtiyaç olduğu sonucuna varılmış ve bu amaçla bir ölçü aracının geliştirilmesinin uygun olacağı kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda önce geniş bir ekibin desteğiyle bir soru havuzu oluşturulmuş ve daha sonra küçük bir grup havuzda toplanan soruları konularına, içeriğine göre değerlendirmiştir. Bu değerlendirme sonucunda birbirine benzer ya da yakın maddeler birleştirilerek 12 maddeden oluşan bir form oluşturulmuştur. Oluşturulan bu form hem içerik, hem gramer, hem çocukların seviyelerine uygunluğu hem de özel eğitim bağlamında değerlendirilmek üzere alanında uzman 5 ayrı hakeme gönderilmiştir. Formun 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin seviyelerine uygunluğunu değerlendirmek için Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi Eğitim

Fakültesindeki öğretim üyelerinden destek alınmıştır. Gramer açısından değerlendirme için yine Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden bir uzmanın görüşü alınmıştır. Özel Eğitim bağlamında değerlendirme için ise Anadolu Üniversitesi İşitme Engelli Çocuklar Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezinden (İÇEM) alanda uzman iki öğretim üyesi hakem olarak belirlenmiştir. Form değerlendirmelerini yapmaları ve önerilerini sunmaları amacıyla 5 hakeme gönderilmiş ve hakemlerden gelen geribildirimler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak son haline getirilmiştir. Hakemlerce yapılan değerlendirme sonucunda maddelerden biri amaca uygun bulunmamış ve listeden çıkarılmıştır. Formun son hali 11 maddeden oluşmuştur.

Form oluşturulurken ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin engelli arkadaşlarına yardım etmeye yönelik eğilimlerinin kısa vadeli ve uzun vadeli talep ya da beklentilerden ne şekilde etkileneceği de düşünülmüş ve sorular bu eğilimleri ölçecek şekilde oluşturulmuştur. Anket formundaki sorulardan 5'i (2-3-4-8-9. sorular) uzun vadeli talep ya da beklentileri, 6'sı (1-5-6-7-10-11. sorular) kısa vadeli talep ya da beklentileri ölçmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca yine uzmanlardan gelen geribildirim doğrultusunda formun ilk halinde Evet-Hayır şeklinde olan cevap anahtarı Evet – Bazen – Hayır şeklinde yeniden düzenlenmiş ve biçimsel olarak da gerekli düzenlemeler yapılarak son hali verilmiştir.

Proje ekibi bu aşamadan sonra uygulamanın yapılacağı okulları ve örneklemi seçmek üzere toplanmış ve Milli eğitim müdürlüğünden Çanakkale merkezdeki okulların listesi, hangi semtte bulundukları ve 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin sayıları istenmiştir. Çanakkale ilinin tüm semtlerini ve kentin profilini yansıtmaları için tüm semtlerden okul seçilmesine dikkat edilmiş ve toplam 10 okulda uygulamanın yapılmasına karar verilmiştir. Anket Çanakkale merkezinde yer alan 10 ilkokulda 800 öğrenciye 14- 21 Mayıs tarihleri arasında uygulanmıştır. Her okula zarflar içerisinde rehber öğretmen ve anketi uygulayacak sınıf öğretmeni için bilgilendirme yazısının da bulunduğu 80 adet anket sorusu gönderilmiştir. Anket her okulda 3-A ve 4-A şubelerine uygulanmıştır. Sayı yeterliği karşılanamadığı takdirde B şubelerinden desteklenmesi istenmiştir. Anket uygulaması sırasında öğrencilere engelliler hakkında önceden bilgi verilmemesi, öğrencilerin sahip oldukları düşünceleri aktarmaları istenmiştir. Uygulamanın proje ekibinde bulunan öğretmenlerin ya da o öğretmenler tarafından bilgilendirilen okul rehber öğretmenlerinin nezaretinde sınıf öğretmenleri tarafından sınıf ortamında grup halinde yapılmıştır.

Bulgular

Çalışmaya katılan okullar ve öğrencilerin okullara göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 Öğrencilerin okullara dağılımı

Okul	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	69	9,4
Merkez Atatürk İO	80	10,9
Ticaret Borsası İO	68	9,3
Mustafa Kemal İO	45	6,2
Özlem Kayalı İO	89	12,2
İstiklâl İO	85	11,6
Vali Fahrettin Akkutlu İO	80	10,9
Barbaros Hayrettin Paşa İO	79	10,8
Anafartalar İO	89	12,2
Arıburnu İO	47	6,4
Toplam	731	100,0

Bu çalışmaya Onsekizmart İlköğretim Okulu'ndan 69 öğrenci (%9,4), Merkez Atatürk İlköğretim Okulundan 80 (%10,9), Ticaret Borsası İlköğretim Okulu'ndan 68 öğrenci (%9,3), Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'ndan 45 (%6,2), Özlem kayalı İlköğretim Okulu'ndan 89 (%12,2), İstiklal İlköğretim Okulu'ndan 85 (%11,6) Vali Fahrettin Akkutlu İlköğretim Okulu'ndan 80 (%10,9), Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu'ndan 79 (%10,8), Anafartalar İlköğretim Okulu'ndan 89 (%12,2) ve Arıburnu İlköğretim Okulu'ndan 47 (%6,4) öğrenci olmak üzere toplam 731 ilköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencisi katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ise Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2 Öğrencilerin demografik özelliklerinin dağılımı

Özellik	Sayı	Yüzde
Cinsiyet (n=731)		
Kız	365	50,1
Erkek	364	49,9
Yaş (n=725)		
8	16	2,2
9	242	33,4
10	346	47,7
11	109	15,0
12	12	1,7
Sınıf (n= 731)		
3	356	48,7
4	375	51,3

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine baktığımızda katılımcıların 365'inin (%50,1) kız öğrenci, 364'ünün (%49,9) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Yaşlarına göre yapılan değerlendirmede ise 8 yaşında 16 (%2,2), 9 yaşında 242 (%33,4), 10 yaşında 346 (%47,7) 11 yaşında 109 (%15,0) ve 12 yaşında 12 (%1,7) kişi olduğu bulunmuştur. Ayrıca katılımcıların 356'sı (%48,7) 3. Sınıf, 375'i (%51,3) ise 4. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin aileleri de demografik özellikleri bağlamında değerlendirilmiştir. Öğrencilerin annelerine ve babalarına ilişkin demografik veriler tablo 3 te verilmiştir.

Tablo 3 Anne babaların eğitim durumlarının dağılımı

Anne Eğitimi (n=681)	Sayı	Yüzde
Okuryazar değil	13	1,9
İlkokul	148	21,7
Ortaokul	143	21,0
Lise	180	26,4
Üniversite	197	28,9
Baba Eğitimi(n= 673)		
Okuryazar değil	10	1,5
İlkokul	78	11,6
Ortaokul	140	20,8
Lise	199	29,6
Üniversite	246	36,6

Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin ve babalarının demografik özelliklerine baktığımızda annelerinde; 13 kişi (%1,9) okuryazar olmadığını, 148 kişi (%21,7) ilkokul mezunu olduğunu, 143 kişi (%21,0) ortaokul mezunu olduğunu, 180 kişi (%26,4) lise mezunu olduğunu ve 197 kişi (%28,9) üniversite mezunu olduğunu ifade etmiştir. Babalarında ise; 10 kişi (%1,5) okuryazar olmadığını, 78 kişi (%11,6) ilkokul mezunu olduğunu, 140 kişi (%20,8) ortaokul mezunu olduğunu 199 kişi (%29,6) lise mezunu olduğunu ve 246 kişi ise (36,6) üniversite mezunu olduğunu ifade etmiştir.

Çalışma kapsamında öğrencilerin ailelerinde ve çevrelerinde engelli birey olup olmadığına da bakılmış ve bu durumun öğrencilerin engelli akranları üzerindeki tutumlarına yansımaları da incelenmiştir.

Öğrencilerin ailelerinde ve çevrelerinde engelli birey olup olmadığına ilişkin verilerin sonuçları Tablo 4 te verilmiştir.

Tablo 4 Ailede ve çevrede engelli birey durumu

Ailede engelli birey durumu (n= 720)	Sayı	Yüzde
Var	23	3,2
Yok	697	96,8
Çevrede engelli birey durumu (n=713)		
Var	473	66,3
Yok	240	33,7

Çalışmaya katılan öğrencilerden 23 kişi (%3,2) ailesinde engelli bir birey olduğunu bildirmiştir. 697 kişi ise (%96,8) ailesinde engelli bir birey bulunmadığını ifade etmiştir. Yine öğrencilerin 473'ü (%66,3) çevresinde engelli bir birey olduğunu bildirirken 240'ı (%33,7) çevrelerinde engelli bir birey olmadığını ifade etmiştir.

İlköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin engelli arkadaşlarına yönelik yaklaşımlarını belirlemek amacıyla uygulanan ankete verilen yanıtlar analiz edilmiş ve sonuçlar hem toplam öğrenci sayıları üzerinden hem de okullara göre ayrı ayrı analiz edilerek aşağıya çıkartılmıştır.

Toplam öğrenci sayısı üzerinden ankete verilen cevaplar Tablo 5 te verilmiştir.

Tablo 5 Öğrencilerin anket sorularına verdikleri yanıtların dağılımı.

Sorular	Hayır		Bazen		Evet	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?	56	7,7	221	30,4	451	62
Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?	85	11,7	278	38,2	364	50,1
Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?	133	18,4	207	28,6	384	53
Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?	84	11,6	165	22,7	477	65,7
Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?	56	7,7	182	25,2	485	67,1
Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?	75	10,3	208	28,6	444	61,1
Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri grupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin?	91	12,4	214	29,4	423	58,1
Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?	115	16	292	40,5	314	43,6
Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?	203	28,1	299	41,4	220	30,5
Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?	434	59,5	134	18,4	161	22,1
Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?	56	7,7	117	16,1	554	76,2

“Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 56 sı (% 7,7) hayır, 221 i (%30,4) bazen, “Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 85 i (%11,7) hayır, 278 i (%38,2) bazen ve 364 ü (%50,1) evet yanıtını vermiştir.

“Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 133 ü (%18,4) hayır, 207 si (28,6) bazen ve 384 ü (%53) evet yanıtını vermiştir.

“Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 84 ü (%11,6) hayır, 165 i (%22,7) bazen ve 477 si (%65,7) evet yanıtını vermiştir.

“Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 56 sı (%7,7) hayır, 182 si (%25,2) bazen ve 485 i (%67,1) evet yanıtını vermiştir.

“Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 75 i (%10,3) hayır, 208 i (%28,6) bazen ve 444 ü (%61,1) evet yanıtını vermiştir.

“Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri grupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 91 i (%12,4) hayır, 214 ü (%29,4) bazen ve 423 ü (%58,1) evet yanıtını vermiştir.

“Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 115 i (%16) hayır, 292 si (%40,5) bazen ve 314 ü (%43,6) evet yanıtını vermiştir.

“Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 203 ü (%28,1) hayır, 299 u (%41,4) bazen ve 220 si (%30,5) evet yanıtını vermiştir.

“Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 434 ü (%59,5) hayır, 134 ü (%18,4) bazen ve 161 i (%22,1) evet yanıtını vermiştir.

“Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?” sorusuna çalışmaya katılan öğrencilerin 56 sı (%7,7) hayır, 117 si (%16,1) bazen ve 554 ü (%76,2) evet yanıtını vermiştir.

İlköğretim 3. ve 4. sınıf öğrencisi katılımcıların ankete verdikleri cevaplar okullara göre ayrı ayrı değerlendirilmiş ve okullar arasında bir fark olup olmadığına da bakılmıştır. Buna ilişkin sonuçlar tablo 6 ya her bir madde için ayrı ayrı çıkartılmıştır.

Tablo 6: Çocukların Engelli Arkadaşlarına Yaklaşımı Anket sorularının okullara göre dağılımı

Tablo 6a

	Hayır		Bazen		Evet	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?						
Onsekizmart İO	2	2,9	30	43,5	37	53,6
Merkez Atatürk İO	2	2,5	22	27,5	53	70
Ticaret Borsası İO	5	7,4	19	29,9	44	64,7
Mustafa Kemal İO	2	4,4	17	37,8	26	57,8
Özlem Kayalı İO	17	19,1	42	47,2	30	33,7
İstiklal İO	1	1,2	4	4,8	78	94
Vali Fahrettin Akkutlu İO	10	12,5	21	26,3	49	61,3
Barbaros Hayrettin Paşa İO	3	3,8	30	38	46	58,2
Anafartalar İO	9	10,2	22	25	57	64,8
Arıburnu İO	5	10,6	14	29,8	28	59,6

“Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 2 si (% 2,9) hayır, 30 u (%43,5) bazen ve 37 si (%53,6) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 2 si (%2,5) hayır, 22 si (%27,5) bazen ve 53 ü (%70) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 5 i (%7,4) hayır, 19 u (%29,9) bazen ve 44 ü (%64,7) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 2 si (%4,4) hayır, 17 si (37,8) bazen ve 26 sı (%57,8) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 17 si (%19,1) hayır, 42 si (%47,2) bazen ve 30 u (%33,7) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 1 i (%1,2) hayır, 4 ü (%4,8) bazen ve 78 i (%94) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 10 u (%12,5) hayır, 21 i (%26,3) bazen ve 49 u (%61,3) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 3 ü (%3,8) hayır, 30 u (%38) bazen ve 46 si (%58,2) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 9 u (%10,2) hayır, 22 si (%25) bazen ve 57 si (%64,8) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 5 i (%10,69) hayır, 14 ü (%29,8) bazen ve 28 i (%59,6) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6b

	Hayır		Bazen		Evet	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?						
Onsekizmart İÖ	13	18,8	29	42	27	39,1
Merkez Atatürk İÖ	6	7,7	20	25,6	52	66,7
Ticaret Borsası İÖ	8	11,8	30	44,1	30	44,1
Mustafa Kemal İÖ	2	4,4	15	33,3	28	62,2
Özlem Kayalı İÖ	26	29,2	42	47,2	21	23,6
İstiklal İÖ	3	3,6	11	13,1	70	83,3
Vali Fahrettin Akkutlu İÖ	10	12,5	31	38,8	39	48,8
Barbaros Hayrettin Paşa İÖ	5	6,3	42	53,2	32	40,5
Anafartalar İÖ	11	12,5	31	35,2	46	52,3
Arıburnu İÖ	1	2,1	27	57,4	19	40,4

“Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İÖ öğrencilerinin 13 ü (% 18,8) hayır, 29 u (%42) bazen ve 27 si (%39,1) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İÖ öğrencilerinin 6 sı (%7,7) hayır, 20 si (%25,6) bazen ve 52 si (%66,7) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İÖ öğrencilerinin 8 i (%11,8) hayır, 30 u (%44,1) bazen ve 30 u (%44,1) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İÖ öğrencilerinin 2 si (%4,4) hayır, 15 i (%33,3) bazen ve 28 i (%62,2) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İÖ öğrencilerinin 26 sı (%29,2) hayır, 42 si (%47,2) bazen ve 21i (%23,6) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İÖ öğrencilerinin 3 ü (%3,6) hayır, 11 i (%13,1) bazen ve 70 i (%83,3) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İÖ öğrencilerinin 10 u (%12,5) hayır, 31 i (%38,8) bazen ve 39 u (%48,8) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İÖ öğrencilerinin 5 i (%6,3) hayır, 42 si (%53,2) bazen ve 32 si (%40,5) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İÖ öğrencilerinin 11 i (%12,5) hayır, 31 i (%35,2) bazen ve 46 sı (%52,3) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İÖ öğrencilerinin 1 i (%2,1) hayır, 27 si (%57,4) bazen ve 19 u (%40,4) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6c

	Hayır		Bazen		Evet	
Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İÖ	8	11,6	32	46,4	29	42
Merkez Atatürk İÖ	16	20,5	15	19,2	47	60,3
Ticaret Borsası İÖ	15	22,4	28	41,8	24	35,8
Mustafa Kemal İÖ	5	11,1	21	46,7	19	42,2
Özlem Kayalı İÖ	31	34,8	32	36	26	29,2
İstiklal İÖ	9	10,8	9	10,8	65	78,3
Vali Fahrettin Akkutlu İÖ	24	30	18	22,5	38	47,5
Barbaros Hayrettin Paşa İÖ	9	11,4	16	20,3	54	68,4
Anafartalar İÖ	12	13,6	20	22,7	56	63,6
Ariburnu İÖ	4	8,7	16	34,8	26	56,5

“Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İÖ öğrencilerinin 8 i (%11,6) hayır, 32 si (%46,4) bazen ve 29 u (%42) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İÖ öğrencilerinin 16 sı (%20,5) hayır, 15 i (%19,2) bazen ve 47 si (%60,3) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İÖ öğrencilerinin 15 i (%22,4) hayır, 28 i (%41,8) bazen ve 24 ü (%35,8) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İÖ öğrencilerinin 5 i (%11,1) hayır, 21 i (%46,7) bazen ve 19 u (%42,2) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İÖ öğrencilerinin 31 i (%34,8) hayır, 32 si (%36) bazen ve 26 sı (%29,2) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İÖ öğrencilerinin 9 u (%10,8) hayır, 9 u (%10,8) bazen ve 65 i (%78,3) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İÖ öğrencilerinin 24 ü (%30) hayır, 18 i (%22,5) bazen ve 38 i (%47,5) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İÖ öğrencilerinin 9 u (%11,4) hayır, 16 sı (%20,3) bazen ve 56 sı (%68,4) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İÖ öğrencilerinin 12 si (%13,6) hayır, 20 si (%22,7) bazen ve 56 sı (%63,6) evet yanıtını vermiştir. Ariburnu İÖ öğrencilerinin 4 ü (%8,7) hayır, 16 sı (%34,8) bazen ve 26 sı (%56,5) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6d

	Hayır		Bazen		Evet	
Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İÖ	9	13	18	26,1	42	60,9
Merkez Atatürk İÖ	7	8,9	13	16,5	59	74,7
Ticaret Borsası İÖ	12	17,6	18	26,5	38	55,9
Mustafa Kemal İÖ	3	6,7	12	26,7	30	66,7
Özlem Kayalı İÖ	16	18	31	34,8	42	47,2
İstiklal İÖ	6	7,3	4	4,9	72	87,8
Vali Fahrettin Akkutlu İÖ	8	10	24	30	48	60
Barbaros Hayrettin Paşa İÖ	7	8,9	12	15,2	60	75,9
Anafartalar İÖ	12	13,6	18	20,5	58	65,9
Arıburnu İÖ	4	8,5	15	31,9	28	59,6

“Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?”

sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İÖ öğrencilerinin 9 u (%13) hayır, 18 i (%26,1) bazen ve 42 si (%60,9) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İÖ öğrencilerinin 7 si (%8,9) hayır, 13 ü (%16,5) bazen ve 59 u (%74,7) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İÖ öğrencilerinin 12 si (%17,6) hayır, 18 i (%26,5) bazen ve 38 i (%55,9) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İÖ öğrencilerinin 3 ü (%6,7) hayır, 12 si (%26,7) bazen ve 30 u (%66,7) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İÖ öğrencilerinin 16 sı (%18) hayır, 31 i (%34,8) bazen ve 42 si (%47,2) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İÖ öğrencilerinin 6 sı (%7,3) hayır, 4 ü (%4,9) bazen ve 72 si (%87,8) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İÖ öğrencilerinin 8 i (%10) hayır, 24 ü (%30) bazen ve 48 i (%60) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İÖ öğrencilerinin 7 si (%8,9) hayır, 12 si (%15,2) bazen ve 60 ı (%75,9) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İÖ öğrencilerinin 12 si (%13,6) hayır, 18 i (%20,5) bazen ve 58 i (%65,9) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İÖ öğrencilerinin 4 ü (%8,5) hayır, 15 i (%31,9) bazen ve 28 i (%59,6) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6e

	Hayır		Bazen		Evet	
Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	5	7,4	19	27,9	44	64,7
Merkez Atatürk İO	5	6,5	19	24,7	53	68,8
Ticaret Borsası İO	9	13,2	19	27,9	40	58,8
Mustafa Kemal İO	1	2,3	11	25	32	72,7
Özlem Kayalı İO	11	12,4	33	37,1	45	50,6
İstiklal İO	2	2,4	4	4,8	77	92,8
Vali Fahrettin Akkutlu İO	8	10	19	23,8	53	66,3
Barbaros Hayrettin Paşa İO	4	5,1	22	27,8	53	67,1
Anafartalar İO	9	10,2	20	22,7	59	67
Arıburnu İO	2	4,3	16	34	29	61,4

“Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 5 i (%7,4) hayır, 19 u (%27,9) bazen ve 44 ü (%64,7) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 5 i (%6,5) hayır, 19 u (%24,7) bazen ve 53 ü (%68,8) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 9 u (%13,2) hayır, 19 u (%27,9) bazen ve 40 ı (%58,8) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 1 i (%2,3) hayır, 11 i (%25) bazen ve 32 si (%72,7) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 11 i (%12,4) hayır, 33 ü (%37,1) bazen ve 45 i (%50,6) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 2 si (%2,4) hayır, 4 ü (%4,8) bazen ve 77 si (%92,8) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 8 i (%10) hayır, 19 u (%23,8) bazen ve 53 ü (%66,3) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 4 ü (%5,1) hayır, 22 si (%27,8) bazen ve 53 ü (%67,1) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 9 u (%10,2) hayır, 20 si (%22,7) bazen ve 59 u (%67) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 2 si (%4,3) hayır, 16 sı (%34) bazen ve 29 u (%61,4) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6f

	Hayır		Bazen		Evet	
Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	7	10,1	22	31,9	40	58
Merkez Atatürk İO	9	11,3	20	25	51	63,8
Ticaret Borsası İO	12	17,9	20	29,9	35	52,2
Mustafa Kemal İO	1	2,2	17	37,8	27	60
Özlem Kayalı İO	15	16,9	33	37,1	41	46,1
İstiklal İO	4	4,8	14	16,7	66	78,6
Vali Fahrettin Akkutlu İO	13	16,5	18	22,8	48	60,8
Barbaros Hayrettin Paşa İO	3	3,8	19	24,1	57	72,2
Anafartalar İO	5	5,6	26	29,2	58	65,2
Arıburnu İO	6	13	19	41,3	21	45,7

Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?

sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 7 si (%10,1) hayır, 22 si (%31,9) bazen ve 40 ı (%58) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 9 u (%11,3) hayır, 20 si (%25,5) bazen ve 51 i (%63,8) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 12 si (%17,9) hayır, 20 si (%29,9) bazen ve 35 i (%52,2) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 1 i (%2,2) hayır, 17 si (%37,8) bazen ve 27 si (%60) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 15 i (%16,9) hayır, 33 ü (%37,1) bazen ve 41 i (%46,1) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 4 ü (%4,8) hayır, 14 ü (%16,7) bazen ve 66 sı (%78,6) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 13 ü (%16,5) hayır, 18 i (%22,8) bazen ve 48 i (%60,8) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 3 ü (%3,8) hayır, 19 u (%24,1) bazen ve 57 si (%72,2) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 5 i (%5,6) hayır, 26 sı (%29,2) bazen ve 58 i (%65,2) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 6 sı (%13) hayır, 19 u (%41,3) bazen ve 21 i (%45,7) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6g

	Hayır		Bazen		Evet	
Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri gurupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	6	8,8	28	41,2	34	50
Merkez Atatürk İO	9	11,3	26	32,5	45	56,3
Ticaret Borsası İO	16	23,5	17	25	35	51,5
Mustafa Kemal İO	2	4,4	18	40	25	55,6
Özlem Kayalı İO	16	18	39	43,8	34	38,2
İstiklal İO	2	2,4	5	6	76	91,6
Vali Fahrettin Akkutlu İO	20	25	22	27,5	38	47,5
Barbaros Hayrettin Paşa İO	7	8,9	16	20,3	56	70,9
Anafartalar İO	5	5,6	26	29,2	58	65,2
Arıburnu İO	8	17	17	36,2	22	46,8

“Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri gurupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 6 sı (%8,8) hayır, 28 i (%41,2) bazen ve 34 ü (%50) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 9 u (%11,3) hayır, 26 sı (%32,5) bazen ve 45 i (%56,3) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 16 sı (%23,5) hayır, 17 si (%25) bazen ve 35 i (%51,5) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 2 si (%4,4) hayır, 18 i (%40) bazen ve 25 i (%55,6) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 16 sı (%18) hayır, 39 u (%43,8) bazen ve 34 ü (%38,2) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 2 si (%2,4) hayır, 5 i (%6) bazen ve 76 sı (%91,6) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 20 si (%25) hayır, 22 si (%27,5) bazen ve 38 i (%47,5) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 7 si (%8,9) hayır, 16 sı (%20,3) bazen ve 56 sı (%70,9) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 5 i (%5,6) hayır, 26 sı (%29,2) bazen ve 58 i (%65,2) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 8 i (%17) hayır, 17 si (%36,2) bazen ve 22 si (%46,8) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6h

	Hayır		Bazen		Evet	
Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İÖ	14	20,3	30	43,5	25	36,2
Merkez Atatürk İÖ	11	14,1	27	34,6	40	51,3
Ticaret Borsası İÖ	13	19,7	35	53	18	27,3
Mustafa Kemal İÖ	3	6,7	25	55,6	17	37,8
Özlem Kayalı İÖ	32	36,4	36	40,9	20	22,7
İstiklal İÖ	6	7,2	8	9,6	69	83,1
Vali Fahrettin Akkutlu İÖ	17	21,5	30	38	32	40,5
Barbaros Hayrettin Paşa İÖ	7	8,9	41	51,9	31	39,2
Anafartalar İÖ	7	8	32	36,8	48	55,2
Arıburnu İÖ	5	10,6	28	59,6	14	29,8

Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin? sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İÖ öğrencilerinin 14 ü (%20,3) hayır, 30 u (%43,5) bazen ve 25 i (%36,2) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İÖ öğrencilerinin 11 i (%14,1) hayır, 27 si (%34,6) bazen ve 40 ı (%51,3) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İÖ öğrencilerinin 13 ü (%19,7) hayır, 35 i (%53) bazen ve 18 i (%27,3) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İÖ öğrencilerinin 3 ü (%6,7) hayır, 25 i (%55,6) bazen ve 17 si (%37,8) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İÖ öğrencilerinin 32 si (%36,4) hayır, 36 sı (%40,9) bazen ve 20 si (%22,7) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İÖ öğrencilerinin 6 sı (%7,2) hayır, 8 i (%9,6) bazen ve 69 u (%83,1) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İÖ öğrencilerinin 17 si (%21,5) hayır, 30 u (%38) bazen ve 32 si (%40,5) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İÖ öğrencilerinin 7 si (%8,9) hayır, 41 i (%51,9) bazen ve 31 i (%39,2) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İÖ öğrencilerinin 7 si (%8) hayır, 32 si (%36,8) bazen ve 48 i (%55,2) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İÖ öğrencilerinin 5 i (%10,6) hayır, 28 i (%59,6) bazen ve 14 ü (%29,8) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6ı

	Hayır		Bazen		Evet	
Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	20	29,4	33	48,5	15	22,1
Merkez Atatürk İO	16	20,5	31	39,7	31	39,7
Ticaret Borsası İO	26	38,8	31	46,3	10	14,9
Mustafa Kemal İO	12	27,3	23	52,3	9	20,5
Özlem Kayalı İO	52	58,4	28	31,5	9	10,1
İstiklal İO	12	14,6	13	15,9	57	69,5
Vali Fahrettin Akkutlu İO	24	30,4	39	49,4	16	20,3
Barbaros Hayrettin Paşa İO	16	20,3	42	53,2	21	26,6
Anafartalar İO	14	15,7	32	36	43	48,3
Arıburnu İO	11	23,4	27	57,4	9	19,1

“Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 20 si (%29,4) hayır, 33 ü (%48,5) bazen ve 15 i (%22,1) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 16 sı (%20,5) hayır, 31 i (%39,7) bazen ve 31 i (%39,7) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 26 sı (%38,8) hayır, 31 i (%46,3) bazen ve 10 u (%14,9) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 12 si (%27,3) hayır, 23 ü (%52,3) bazen ve 9 u (%20,5) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 52 si (%58,4) hayır, 28 i (%31,5) bazen ve 9 u (%10,1) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 12 si (%14,6) hayır, 13 ü (%15,9) bazen ve 57 si (%69,5) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 24 ü (%30,4) hayır, 39 u (%49,4) bazen ve 16 si (%20,3) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 16 sı (%20,3) hayır, 42 si (%53,2) bazen ve 21 i (%26,6) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 14 ü (%15,7) hayır, 32 si (%36) bazen ve 43 ü (%48,3) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 11 i (%23,4) hayır, 27 si (%57,4) bazen ve 9 u (%19,1) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6i

	Hayır		Bazen		Evet	
Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	42	60,9	12	17,4	15	21,7
Merkez Atatürk İO	38	47,5	23	28,8	19	23,8
Ticaret Borsası İO	41	60,3	10	14,7	17	25
Mustafa Kemal İO	28	62,2	10	22,2	7	15,6
Özlem Kayalı İO	45	50,6	24	27	20	22,5
İstiklal İO	68	81,9	4	4,8	11	13,3
Vali Fahrettin Akkutlu İO	52	65	9	11,3	19	23,8
Barbaros Hayrettin Paşa İO	55	69,6	14	17,7	10	12,7
Anafartalar İO	45	50,6	14	15,7	30	33,7
Arıburnu İO	20	42,6	14	29,8	13	27,7

“Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 42 si (%60,9) hayır, 12 si (%17,4) bazen ve 15 i (%21,7) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 38 i (%47,5) hayır, 23 ü (%28,8) bazen ve 19 u (%23,8) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 41 i (%60,3) hayır, 10 u (%14,7) bazen ve 17 si (%25) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 28 i (%62,2) hayır, 10 u (%22,2) bazen ve 7 si (%15,6) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 45 i (%50,6) hayır, 24 ü (%27) bazen ve 20 si (%22,5) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 68 i (%81,9) hayır, 4 ü (%4,8) bazen ve 11 i (%13,3) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 52 si (%65) hayır, 9 u (%11,3) bazen ve 19 u (%23,8) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 55 i (%69,6) hayır, 14 ü (%17,7) bazen ve 10 u (%12,7) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 45 i (%50,6) hayır, 14 ü (%15,7) bazen ve 30 u (%33,7) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 20 si (%42,6) hayır, 14 ü (%29,8) bazen ve 13 ü (%27,7) evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo 6j

	Hayır		Bazen		Evet	
Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Onsekizmart İO	6	8,8	11	16,2	51	75
Merkez Atatürk İO	3	3,8	18	22,5	59	73,8
Ticaret Borsası İO	7	10,4	5	7,5	55	82,1
Mustafa Kemal İO	0	0	6	13,3	39	86,7
Özlem Kayalı İO	23	25,8	26	29,2	40	44,9
İstiklal İO	1	1,2	6	7,2	76	91,6
Vali Fahrettin Akkutlu İO	8	10	11	13,8	61	76,3
Barbaros Hayrettin Paşa İO	3	3,8	9	11,4	67	84,8
Anafartalar İO	3	3,4	12	13,5	74	83,1
Arıburnu İO	2	4,3	13	27,7	32	68,1

“Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?” sorusuna çalışmaya katılan Onsekizmart İO öğrencilerinin 6 sı (%8,8) hayır, 11 i (%16,2) bazen ve 51 i (%75) evet yanıtını vermiştir. Merkez Atatürk İO öğrencilerinin 3 ü (%3,8) hayır, 18 i (%22,5) bazen ve 59 u (%73,8) evet yanıtını vermiştir. Ticaret Borsası İO öğrencilerinin 7 si (%10,4) hayır, 5 i (%7,5) bazen ve 55 i (%82,1) evet yanıtını vermiştir. Mustafa Kemal İO öğrencilerinin 0 ı (%0) hayır, 6 sı (%13,3) bazen ve 39 u (%86,7) evet yanıtını vermiştir. Özlem Kayalı İO öğrencilerinin 23 ü (%25,8) hayır, 26 sı (%29,2) bazen ve 40 ı (%44,9) evet yanıtını vermiştir. İstiklal İO öğrencilerinin 1 i (%1,2) hayır, 6 sı (%7,2) bazen ve 76 sı (%91,6) evet yanıtını vermiştir. Vali Fahrettin Akkutlu İO öğrencilerinin 8 i (%10) hayır, 11 i (%13,8) bazen ve 61 i (%76,3) evet yanıtını vermiştir. Barbaros Hayrettin Paşa İO öğrencilerinin 3 ü (%3,8) hayır, 9 u (%11,4) bazen ve 67 si (%84,8) evet yanıtını vermiştir. Anafartalar İO öğrencilerinin 3 ü (%3,4) hayır, 12 si (%13,5) bazen ve 74 ü (%83,1) evet yanıtını vermiştir. Arıburnu İO öğrencilerinin 2 si (%4,3) hayır, 13 ü (%27,7) bazen ve 32 si (%68,1) evet yanıtını vermişlerdir. Çalışmaya katılan öğrenciler anketin her bir sorusuna verdikleri cevap bağlamında cinsiyet (kız – erkek), sınıf (3. sınıf – 4. sınıf), anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, ailede engelli birey olup olmaması ve çevrede engelli birey olup olmamasına göre de değerlendirilmiştir. Değerlendirmelere ilişkin demografik veriler ve karşılaştırma sonuçları Tablo 7 de verilmiştir.

Tablo 7 Öğrencilerin cinsiyet (kız – erkek), sınıf (3. sınıf – 4. sınıf), anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, ailede engelli birey olup olmaması ve çevrede engelli birey olup olmasına göre değerlendirilmesi.

Tablo 7a

	Hayır		Bazen		Evet	
Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet (p=0,003) varsa F değerini de verebilirsin						
Kız	19	5,2	100	27,4	246	67,4
Erkek	37	10,2	120	33,2	204	56,5
Sınıf						
3	21	5,9	102	28,7	232	65,4
4	35	9,4	119	31,9	219	58,7
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	21	6,9	93	30,7	189	62,4
Lise ve üstü	31	8,2	112	29,8	233	62
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	16	7	71	31,1	141	61,8
Lise ve üstü	37	8,4	130	29,3	276	62,3
Ailede Engelli birey						
Yok	52	7,5	212	30,5	431	62
Var	2	8,7	8	34,8	13	56,5
Çevrede Engelli Birey						
Yok	36	7,6	135	28,6	301	63,8
Var	19	7,9	80	33,5	140	58,6

Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın? sorusu

bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 726 dır. Bunların 365 i kız, 361 i erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 19 u (%5,2) hayır, 100 ü (%27,4) bazen ve 246 sı (67,4) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 37 si (10,2) hayır, 120 si (%33,2) bazen ve 204 ü (%56,5) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,003$).

Bu soruya toplam 728 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 355 i 3. sınıf öğrencisi ve 373 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 21 i (%5,9) hayır, 102 si (%28,7) bazen ve 232 si (%65,4) evet yanıtını vermiştir. 4. Sınıf öğrencilerinin ise 35 i (%9,4) hayır, 119 u (%31,9) bazen ve 219 u (%58,7) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamaması sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 679 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 303 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 376 sı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir.

Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 21 i (%6,9) bu soruya hayır, 93 ü (%30,7) bazen ve 189 u (%62,4) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 31 i (%8,2) bu soruya hayır, 112 si (%29,8) bazen ve 233 ü (%62) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 671 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 228 i babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 443 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir.

Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 16 sı (%) bu soruya hayır, 71 i (%31,1) bazen ve 141 i (%61,8) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 37 si (%8,4) bu soruya hayır, 130 u (%29,3) bazen ve 276 sı (%62,3) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey olmadığını belirten 695 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 52 si (%7,5) bu soruya hayır, 212 si (%30,5) bazen ve 431 i (%62) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 2 si (8,7) bu soruya hayır, 8 i (%34,8) bazen ve 13 ü (56,5) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 472 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 239 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 36 sı (%7,6) bu soruya hayır, 135 i (%28,6) bazen ve 301 i (%63,8) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 19 u (7,9) bu soruya hayır, 80 i (%33,5) bazen ve 140 ı (58,6) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7b

	Hayır		Bazen		Evet	
Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet						
Kız	35	9,6	137	37,6	192	52,7
Erkek	50	13,9	140	38,8	171	47,4
Sınıf						
3	42	11,9	137	38,7	175	49,4
4	43	11,5	141	37,8	189	50,7
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	28	9,3	119	39,5	154	51,2
Lise ve üstü	49	13	136	36,1	192	50,9
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	22	9,7	88	38,8	117	51,5
Lise ve üstü	55	12,4	161	36,3	227	51,2
Ailede Engelli birey						
Yok	84	12,1	260	37,5	350	50,4
Var	0	0	13	56,5	10	43,5
Çevrede Engelli Birey						
Yok	53	11,2	180	38,1	239	50,6
Var	30	12,6	91	38,1	118	50,2

Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?

sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 725 dir. Bunların 364 ü kız, 361 i erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 35 i (%9,6) hayır, 137 si (%37,6) bazen ve 192 si (%52,7) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 50 si (13,9) hayır, 140 ı (%38,8) bazen ve 171 i (%47,4) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kız öğrenciler ve erkek öğrenciler arasında bu soruya verilen yanıtlar bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu soruya toplam 727 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 354 ü 3. sınıf öğrencisi ve 373 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 42 si (%11,9) hayır, 137 si (%38,7) bazen ve 175 i (%49,4) evet yanıtını vermiştir. 4. Sınıf öğrencilerinin ise 43 ü (%11,5) hayır, 141 i (%37,8) bazen ve 189 u (%50,7) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamaması sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 678 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 301 i annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 377 si ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 28 i (%9,3) bu soruya hayır, 119 u (%39,5) bazen ve 154 ü (%51,2) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 49 u (%13) bu soruya hayır, 136 sı (%36,1) bazen ve 192 si (%50,9) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 670 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 227 si babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 443 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 22 si (%9,7) bu soruya hayır, 88 i (%38,8) bazen ve 117 si (%51,5) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 55 i (%12,4) bu soruya hayır, 161 i (%36,3) bazen ve 227 si (%51,2) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında da iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 694 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 84 ü (%12,1) bu soruya hayır, 260 ı (%37,5) bazen ve 350 si (%50,4) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden bu soruya hayır cevabı veren çıkmamıştır. öğrencilerin 13 ü (%56,5) bazen ve 10 u (%43,5) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 472 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 239 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 53 ü (%11,2) bu soruya hayır, 180 i (%38,1) bazen ve 239 u (%50,6) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 30 u (%12,6) bu soruya hayır, 91 i (%38,1) bazen ve 118 i (%50,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7c

	Hayır		Bazen		Evet	
Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet						
Kız	51	14	105	28,9	207	57
Erkek	82	22,8	101	28,1	176	49
Sınıf						
3	71	20,2	107	30,5	173	49,3
4	62	16,6	100	26,8	211	56,6
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	55	18,3	74	24,7	171	57
Lise ve üstü	70	18,7	117	31,2	188	50,1
Baba Eğitim Düzeyi p=0,021						
Ortaokul ve altı	38	16,7	51	22,5	138	60,8
Lise ve üstü	85	19,3	136	30,9	219	49,8
Ailede Engelli birey						
Yok	128	18,5	198	28,7	365	52,8
Var	2	8,7	7	30,4	14	60,9
Çevrede Engelli Birey						
Yok	84	17,9	140	29,9	245	52,2
Var	44	18,4	63	26,4	132	55,2

Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin? sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 722 dir. Bunların 363 ü kız, 359 u erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 51 i (%14) hayır, 105 i (%28,9) bazen ve 207 si (%57) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 82 si (22,8) hayır, 101 i (%28,1) bazen ve 176 sı (%49) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kız öğrenciler ve erkek öğrenciler arasında bu soruya verilen yanıtlar bağlamında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Bu soruya toplam 724 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 351 i 3. sınıf öğrencisi ve 373 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 71 i (%20,2) hayır, 107 si (%30,5) bazen ve 173 ü (%49,3) evet yanıtını vermiştir. 4. Sınıf öğrencilerinin ise 62 si (%11,5) hayır, 100 ü (%26,8) bazen ve 211 i (%56,6) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamaması sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 675 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 300 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 375 i ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 55 i (%18,3) bu soruya hayır, 74 ü (%24,7) bazen ve 171 i (%57) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 70 i (%18,7) bu soruya hayır, 117 si (%31,2) bazen ve 188 i (%50,1) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 667 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 227 si babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 440 ı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 38 i (%16,7) bu soruya hayır, 51 i (%22,5) bazen ve 138 i (%60,8) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 85 i (%19,3) bu soruya hayır, 136 sı (%30,9) bazen ve 219 u (%49,8) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında yapılan değerlendirmede baba eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrenciler lise ve üstü olan öğrencilere oranla daha olumlu eğilime sahip bulunmuşlardır. Aradaki fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey olmadığını belirten 691 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 128 i (%18,5) bu soruya hayır, 198 i (%28,7) bazen ve 365 i (%52,8) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 2 si (%8,7) bu soruya hayır, 7 si (%30,4) bazen ve 14 ü (%60,9) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 469 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 239 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 84 ü (%17,9) bu soruya hayır, 140 ı (%29,9) bazen ve 245 i (%52,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 44 ü (%18,4) bu soruya hayır, 63 ü (%26,4) bazen ve 132 si (%55,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7d

	Hayır		Bazen		Evet	
Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet p=,000						
Kız	27	7,4	73	20,1	263	72,5
Erkek	57	15,8	91	25,2	213	59
Sınıf						
3	39	11,1	81	23	232	65,9
4	45	12	84	22,5	245	65,5
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	36	11,9	73	24,2	193	63,9
Lise ve üstü	42	11,2	83	22,1	251	66,8
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	31	13,7	53	23,3	143	63
Lise ve üstü	45	10,2	99	22,3	299	67,5
Ailede Engelli birey						
Yok	77	11,1	158	22,8	458	66,1
Var	4	17,4	4	17,4	15	65,2
Çevrede Engelli Birey						
Yok	60	12,8	105	22,3	305	64,9
Var	19	7,9	56	23,4	164	68,6

Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi? sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 724 tür. Bunların 363 ü kız, 361 i erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 27 si (%7,4) hayır, 73 ü (%20,1) bazen ve 263 ü (%72,5) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 57 si (15,8) hayır, 91 i (%25,2) bazen ve 213 ü (%59) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,000$).

Bu soruya toplam 728 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 352 si 3. sınıf öğrencisi ve 374 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 39 u (%11,1) hayır, 81 i (%23) bazen ve 232 si (%65,9) evet yanıtını vermiştir. 4. Sınıf öğrencilerinin ise 45 i (%12) hayır, 84 ü (%22,5) bazen ve 245 i (%65,5) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamaması sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 676 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 300 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 376 sı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 36 sı (%11,9) bu soruya hayır, 73 ü (%24,2) bazen ve 193 ü (%63,9) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 42 si (%11,2) bu soruya hayır, 83 ü (%22,1) bazen ve 251 i (%66,8) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirilmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 670 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 227 si babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 443 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 31 i (%13,7) bu soruya hayır, 53 ü (%23,3) bazen ve 143 ü (%63) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 45 i (%10,2) bu soruya hayır, 99 u (%22,3) bazen ve 299 u (%67,5) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 693 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 77 si (%11,1) bu soruya hayır, 158 i (%22,8) bazen ve 458 i (%66,1) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 4 ü (%17,4) bu soruya hayır, 4 ü (%17,4) bazen ve 15 i (%65,2) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 470 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 239 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 60 ı (%12,8) bu soruya hayır, 105 i (%22,3) bazen ve 305 i (%64,9) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 19 u (%7,9) bu soruya hayır, 56 sı (%23,4) bazen ve 164 ü (%68,6) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7e

	Hayır		Bazen		Evet	
Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet P=0,006						
Kız	19	5,2	82	22,7	261	72,1
Erkek	37	10,3	99	27,6	223	62,1
Sınıf						
3	25	7,1	80	22,7	247	70,2
4	31	8,4	102	27,5	238	64,2
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	22	7,3	80	26,7	198	66
Lise ve üstü	27	7,2	92	24,6	255	68,2
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	16	7,1	61	27,1	148	65,8
Lise ve üstü	33	7,5	106	24	302	68,5
Ailede Engelli birey						
Yok	51	7,4	172	24,9	468	67,7
Var	2	9,1	5	22,7	15	68,2
Çevrede Engelli Birey						
Yok	40	8,5	119	25,3	311	66,2
Var	12	5	56	23,5	170	71,4

Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin? sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 721 dir. Bunların 362 si kız, 359 u erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 19 u (%5,2) hayır, 82 si (%22,7) bazen ve 261 i (%72,1) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 37 si (%10,3) hayır, 99 u (%27,6) bazen ve 223 ü (%62,1) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,006$).

Bu soruya toplam 723 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 352 si 3. sınıf öğrencisi ve 371 i de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 25 i (%7,1) hayır, 80 i (%22,7) bazen ve 247 si (%70,2) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 31 i (%8,4) hayır, 102 si (%27,5) bazen ve 238 i (%64,2) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamaması sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 674 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 300 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 374 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 22 si (%7,3) bu soruya hayır, 80 i (%26,7) bazen ve 198 i (%66) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 27 si (%7,2) bu soruya hayır, 92 si (%24,6) bazen ve 255 i (%68,2) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 666 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 225 i babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 441 i ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 16 sı (%7,1) bu soruya hayır, 61 i (%27,1) bazen ve 148 i (%65,8) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 33 ü (%7,5) bu soruya hayır, 106 sı (%24) bazen ve 302 si (%68,5) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 691 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 22 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 51 i (%7,4) bu soruya hayır, 172 si (%24,9) bazen ve 468 i (%67,7) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 2 si (%9,1) bu soruya hayır, 5 i (%22,7) bazen ve 15 i (%68,2) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 470 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 238 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 40 ı (%8,5) bu soruya hayır, 119 u (%25,3) bazen ve 311 i (%66,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 12 si (%5) bu soruya hayır, 56 sı (%23,5) bazen ve 170 i (%71,4) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7f

	Hayır		Bazen		Evet	
Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet p=,000						
Kız	27	7,4	88	24,2	258	68,3
Erkek	48	13,3	118	32,6	196	54,1
Sınıf						
3	41	11,5	99	27,9	215	60,6
4	34	9,1	109	29,3	229	61,6
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	26	8,6	92	30,5	184	60,9
Lise ve üstü	39	10,4	103	27,4	234	62,2
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	23	10,2	60	26,5	143	63,3
Lise ve üstü	41	9,2	132	29,7	271	61
Ailede Engelli birey						
Yok	69	9,9	196	28,2	429	61,8
Var	3	13	8	34,8	12	52,2
Çevrede Engelli Birey						
Yok	52	11,1	129	27,4	289	61,5
Var	19	7,9	73	30,4	148	61,7

Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin? sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 735 dir. Bunların 373 ü kız, 362 si erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 27 si (%7,4) hayır, 88 i (%24,2) bazen ve 258 i (%68,3) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 48 i (%13,3) hayır, 118 i (%32,6) bazen ve 196 sı (%54,1) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,000$).

Bu soruya toplam 727 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 355 si 3. sınıf öğrencisi ve 372 si de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 41 i (%11,5) hayır, 99 u (%27,9) bazen ve 215 i (%60,6) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 34 ü (%9,1) hayır, 109 u (%29,3) bazen ve 229 u (%61,6) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 678 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 302 si annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 376 sı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir.

Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 26 sı (%8,6) bu soruya hayır, 92 si (%30,5) bazen ve 184 ü (%60,9) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 39 u (%10,4) bu soruya hayır, 103 ü (%27,4) bazen ve 234 ü (%62,2) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 670 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 226 sı babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 444 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 23 ü (%10,2) bu soruya hayır, 60 ı (%26,5) bazen ve 143 ü (%63,3) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 41 i (%9,2) bu soruya hayır, 132 si (%29,7) bazen ve 271 i (%61) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 694 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 69 u (%9,9) bu soruya hayır, 196 sı (%28,2) bazen ve 429 u (%61,8) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 3 ü (%13) bu soruya hayır, 8 i (%34,8) bazen ve 12 si (%52,2) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 470 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 240 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 52 si (%11,1) bu soruya hayır, 129 u (%27,4) bazen ve 289 u (%61,5) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 19 u (%7,9) bu soruya hayır, 73 ü (%30,4) bazen ve 148 i (%61,7) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7g

	Hayır		Bazen		Evet	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri gurupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin?						
Cinsiyet p=0,011						
Kız	39	10,7	94	25,8	232	63,6
Erkek	52	14,4	119	33	190	52,6
Sınıf						
3	46	13	107	30,1	202	56,9
4	45	12,1	107	28,7	221	59,2
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	35	11,5	83	27,3	186	61,2
Lise ve üstü	46	12,3	115	30,7	214	57,1
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	27	11,8	61	26,8	140	61,4
Lise ve üstü	51	11,5	132	29,8	260	58,7
Ailede Engelli birey						
Yok	86	12,4	202	29,1	407	58,6
Var	1	4,3	11	47,8	11	47,8
Çevrede Engelli Birey						
Yok	62	13,1	141	29,8	270	57,1
Var	24	10,1	67	28,2	147	61,8

Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri gurupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşın olmasını ister misin? sorusu

bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 726 dır. Bunların 365 i kız, 361 i erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 39 u (%10,7) hayır, 94 ü (%25,8) bazen ve 232 si (%63,6) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 52 si (%14,4) hayır, 119 u (%33) bazen ve 190 ı (%52,6) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,011$).

Bu soruya toplam 728 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 355 si 3. sınıf öğrencisi ve 373 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 46 sı (%13) hayır, 107 si (%30,1) bazen ve 202 si (%56,9) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 45 i (%12,1) hayır, 107 si (%28,7) bazen ve 221 i (%59,2) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 679 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 304 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 375 i ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir.

Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 35 i (%11,5) bu soruya hayır, 83 ü (%27,3) bazen ve 186 sı (%61,2) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 46 sı (%12,3) bu soruya hayır, 115 i (%30,7) bazen ve 214 ü (%57,1) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 671 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 228 i babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 443 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 27 si (%11,8) bu soruya hayır, 61 i (%26,8) bazen ve 140 ı (%61,4) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 51 i (%11,5) bu soruya hayır, 132 si (%29,8) bazen ve 260 ı (%58,7) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri

cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey olmadığını belirten 695 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 86 sı (%12,4) bu soruya hayır, 202 si (%29,1) bazen ve 407 si (%58,6) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 1 i (%4,3) bu soruya hayır, 11 i (%47,8) bazen ve 11 i (%47,8) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 473 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 238 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 62 si (%13,1) bu soruya hayır, 141 i (%29,8) bazen ve 270 i (%57,1) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 24 ü (%10,1) bu soruya hayır, 67 si (%28,2) bazen ve 147 si (%61,8) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7h

	Hayır		Bazen		Evet	
Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet $p=0,014$						
Kız	48	13,3	137	38,1	175	48,6
Erkek	67	18,7	154	42,9	138	38,4
Sınıf						
3	51	14,5	152	43,3	148	42,2
4	64	17,3	140	37,8	166	44,9
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	52	17,3	122	40,7	126	42
Lise ve üstü	54	14,4	148	39,6	172	46
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	34	15,2	88	39,3	102	45,5
Lise ve üstü	70	15,8	178	40,3	194	43,9
Ailede Engelli birey						
Yok	109	15,8	282	40,9	299	43,3
Var	2	9,5	9	42,9	10	47,6
Çevrede Engelli Birey						
Yok	70	15,1	203	43,7	192	41,3
Var	37	15,5	86	36	116	48,5

Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?

sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 719 dur. Bunların 360 ı kız, 359 u erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 48 i (%13,3) hayır, 137 si (%38,1) bazen ve 175 i (%48,6) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 67 si (%18,7) hayır, 154 ü (%42,9) bazen ve 138 i (%38,4) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,014$).

Bu soruya toplam 721 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 351 i 3. sınıf öğrencisi ve 370 i de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 51 i (%14,5) hayır, 152 si (%43,3) bazen ve 148 i (%42,2) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 64 ü (%17,3) hayır, 140 ı (%37,8) bazen ve 166 sı (%44,9) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 674 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 300 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 374 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 52 si (%17,3) bu soruya hayır, 122 si (%40,7) bazen ve 126 sı (%42) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 54 ü (%14,4) bu soruya hayır, 148 i (%39,6) bazen ve 172 si (%46) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 666 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 224 ü babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 442 si ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 34 ü (%15,2) bu soruya hayır, 88 i (%39,3) bazen ve 102 si (%45,5) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 70 i (%15,8) bu soruya hayır, 178 i (%40,3) bazen ve 194 ü (%43,9) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 711 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 21 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 109 u (%15,8) bu soruya hayır, 282 si (%40,9) bazen ve 299 u (%43,3) evet yanıtı vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 2 si (%9,5) bu soruya hayır, 9 u (%42,9) bazen ve 10 u (%47,6) evet yanıtı vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 465 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 239 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 70 i (%15,1) bu soruya hayır, 203 ü (%43,7) bazen ve 192 si (%41,3) evet yanıtı vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 37 si (%15,5) bu soruya hayır, 86 sı (%36) bazen ve 116 sı (%48,5) evet yanıtı vermiştir.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 71

	Hayır		Bazen		Evet	
Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet p=0,007						
Kız	84	23,2	154	42,5	124	34,3
Erkek	118	33	145	40,5	95	26,5
Sınıf						
3	101	28,8	150	42,7	100	28,5
4	102	27,5	149	40,2	120	32,3
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	83	27,5	121	40,1	98	32,5
Lise ve üstü	110	29,5	153	41	110	29,5
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	55	24,3	96	42,5	75	33,2
Lise ve üstü	134	30,5	174	39,5	132	30
Ailede Engelli birey						
Yok	194	28,2	288	41,8	207	30
Var	6	26,1	9	39,1	8	34,8
Çevrede Engelli Birey						
Yok	135	28,8	201	42,9	132	28,2
Var	61	25,6	95	39,9	82	34,5

Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin? sorusu

bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 720 dir. Bunların 362 si kız, 358 i erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 84 ü (%23,2) hayır, 154 ü (%42,5) bazen ve 124 ü (%34,3) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 118 i (%33) hayır, 145 i (%40,5) bazen ve 95 i (%26,5) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,007$).

Bu soruya toplam 722 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 351 i 3. sınıf öğrencisi ve 371 i de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 101 i (%28,8) hayır, 150 si (%42,7) bazen ve 100 ü (%28,5) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 102 si (%27,5) hayır, 149 u (%40,2) bazen ve 120 si (%32,3) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 675 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 302 si annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 373 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 83 ü (%27,5) bu soruya hayır, 121 i (%40,1) bazen ve 98 i (%32,5) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 110 u (%29,5) bu soruya hayır, 153 ü (%41) bazen ve 110 u (%29,5) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 666 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 226 sı babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 440 ı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 55 i (%24,3) bu soruya hayır, 96 sı (%42,5) bazen ve 75 i (%33,2) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 134 ü (%30,5) bu soruya hayır, 174 ü (%39,5) bazen ve 132 si (%30) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 689 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 194 ü (%28,2) bu soruya hayır, 288 i (%41,8) bazen ve 207 si (%30) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 6 sı (%26,1) bu soruya hayır, 9 u (%39,1) bazen ve 8 i (%34,8) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 468 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 238 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 135 i (%28,8) bu soruya hayır, 201 i (%42,9) bazen ve 132 si (%28,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 61 i (%25,6) bu soruya hayır, 95 i (%39,9) bazen ve 82 si (%34,5) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7i

	Hayır		Bazen		Evet	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Diyeğim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?						
Cinsiyet						
Kız	227	62,4	61	16,8	76	20,9
Erkek	206	56,7	73	20,1	84	23,1
Sınıf						
3	208	58,4	69	19,4	79	22,2
4	226	60,6	65	17,4	82	22
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	178	58,6	55	18,1	71	23,4
Lise ve üstü	228	60,6	68	18,1	80	21,3
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	136	59,6	39	17,1	53	23,2
Lise ve üstü	270	60,8	78	17,6	96	21,6
Ailede Engelli birey						
Yok	415	59,6	127	18,2	154	22,1
Var	14	60,9	6	26,1	3	13
Çevrede Engelli Birey						
Yok	274	58,1	91	19,3	107	22,7
Var	150	62,5	41	17,1	49	20,4

Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi? sorusu bağlamında yapılan

değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 727 dir. Bunların 364 ü kız, 363 ü erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 227 si (%62,4) hayır, 61 i (%16,8) bazen ve 76 sı (%20,9) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 206 sı (%56,7) hayır, 73 ü (%20,1) bazen ve 84 ü (%23,1) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızlarla erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Bu soruya toplam 729 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 356 sı 3. sınıf öğrencisi ve 373 ü de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 208 i (%58,4) hayır, 69 u (%19,4) bazen ve 79 u (%22,2) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 226 sı (%60,6) hayır, 65 i (%17,4) bazen ve 82 si (%22) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirmede 3. ve 4. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 680 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 304 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 376 sı ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 178 i (%58,6) bu soruya hayır, 55 i (%18,1) bazen ve 71 i (%23,4) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 228 i (%60,6) bu soruya hayır, 68 i (%18,1) bazen ve 80 i (%21,3) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 672 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 228 i babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 444 ü ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 136 sı (%59,6) bu soruya hayır, 39 u (%17,1) bazen ve 53 ü (%23,2) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 270 i (%60,8) bu soruya hayır, 78 i (%17,6) bazen ve 96 sı (%21,6) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey

olmadığını belirten 696 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 415 i (%59,6) bu soruya hayır, 127 si (%18,2) bazen ve 154 ü (%22,1) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 14 ü (%60,9) bu soruya hayır, 6 sı (%26,1) bazen ve 3 ü (%13) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 472 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 240 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 274 ü (%58,1) bu soruya hayır, 91 i (%19,3) bazen ve 107 si (%22,7) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 150 si (%62,5) bu soruya hayır, 41 i (%17,1) bazen ve 49 u (%20,4) evet yanıtını vermiştir.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 7j

	Hayır		Bazen		Evet	
Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Cinsiyet p=0,002						
Kız	20	5,5	46	12,7	296	81,8
Erkek	36	9,9	70	19,3	257	70,8
Sınıf p=0,029						
3	21	5,9	68	19,2	266	74,9
4	35	9,4	49	13,2	288	77,4
Anne Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	23	7,6	52	17,2	228	75,2
Lise ve üstü	29	7,7	54	14,4	292	77,9
Baba Eğitim Düzeyi						
Ortaokul ve altı	16	7	38	16,7	174	76,3
Lise ve üstü	37	8,4	67	15,2	338	76,5
Ailede Engelli birey						
Yok	54	7,8	111	16	529	76,2
Var	1	4,3	4	17,4	18	78,3
Çevrede Engelli Birey						
Yok	36	7,7	71	15,1	363	77,2
Var	18	7,5	42	17,5	180	75

Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin? sorusu bağlamında yapılan değerlendirmeye baktığımızda, soruya cevap veren toplam öğrenci sayısı 725 dir. Bunların 362 si kız, 363 ü erkek öğrencilerden oluşmuştur. Kız öğrencilerin 20 si (%5,5) hayır, 46 sı (%12,7) bazen ve 296 sı (%81,8) evet yanıtını vermiştir. Erkeklerde ise 36 sı (%9,9) hayır, 70 i (%19,3) bazen ve 257 si (%70,8) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda kızların erkeklere oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,002$).

Bu soruya toplam 727 öğrenci cevap vermiştir. Bunların 355 i 3. sınıf öğrencisi ve 372 si de 4. sınıf öğrencisidir. Bu soruya, 3. sınıf öğrencilerinin 21 i (%5,9) hayır, 68 i (%19,2) bazen ve 266 sı (%74,9) evet yanıtını vermiştir. 4. sınıf öğrencilerinin ise 35 i (%9,4) hayır, 49 u (%13,2) bazen ve 288 i (%77,4) evet yanıtını vermiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda 4. Sınıf öğrencilerinin 3. Sınıf öğrencilerine oranla daha olumlu bir eğilime sahip oldukları ve aradaki farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p=0,029$).

Sayıların küçük olması ve değerlendirmeye katılamamaları sebebiyle katılımcıların annelerinin eğitim düzeylerine ilişkin veriler “ortaokul ve altı” ile “lise ve üstü” şeklinde iki gruba ayrılarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 678 öğrenci annesinin eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 303 ü annelerinin ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 375 i ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir.

Annelerinin eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 23 ü (%7,6) bu soruya hayır, 52 si (%17,2) bazen ve 228 i (%75,2) evet yanıtını vermişlerdir. Annelerinin eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 29 u (%7,7) bu soruya hayır, 54 ü (%14,4) bazen ve 292 si (%77,9) evet yanıtını vermiştir. Anne eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sayılar küçük olduğu için baba eğitim düzeyi de anne eğitim düzeyinde olduğu gibi iki grup halinde (ortaokul ve altı - lise ve üstü) değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme sonucunda, 670 öğrenci babasının eğitim durumunu belirtmiş ve bunların 228 i babalarının ortaokul ve altı eğitim düzeyinde 442 si ise lise ve üstü eğitim düzeyinde olduklarını bildirmişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi ortaokul ve altı olan öğrencilerin 16 sı (%7) bu soruya hayır, 38 i (%16,7) bazen ve 174 ü (%76,3) evet yanıtını vermişlerdir. Babalarının eğitim düzeyi lise ve üstü olan öğrencilerin 37 si (%8,4) bu soruya hayır, 67 si (%15,2) bazen ve 338 i (%76,5) evet yanıtını vermiştir. Baba eğitim düzeyi bağlamında iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri

cevaplar bağlamında yapılan değerlendirmede, ailesinde engelli birey olmadığını belirten 694 öğrencinin, ailesinde engelli birey olduğunu belirten 23 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Ailesinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 54 ü (%7,8) bu soruya hayır, 111 i (%16) bazen ve 529 u (%76,2) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 1 i (%4,3) bu soruya hayır, 4 ü (%17,4) bazen ve 18 i (%78,3) evet yanıtını vermiştir. Ailesinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında da değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda çevresinde engelli birey olmadığını belirten 470 öğrencinin, çevresinde engelli birey olduğunu belirten 240 öğrencinin bu soruyu yanıtladığı görülmüştür. Çevresinde engelli birey olmadığını ifade eden öğrencilerden 36 sı (%7,7) bu soruya hayır, 71 i (%15,1) bazen ve 363 ü (%77,2) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olduğunu ifade eden öğrencilerden 18 i (%7,5) bu soruya hayır, 42 si (%17,5) bazen ve 18 i (%75) evet yanıtını vermiştir. Çevresinde engelli birey olan ve olmayan öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar bağlamında yapılan değerlendirme sonucunda iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Toplam öğrenci sayısı üzerinden ankete verilen yanıtlar değerlendirildiğinde, öğrencilerin kısa vadeli talep veya beklentilere uzun vadeli talep veya beklentilere oranla daha olumlu eğilimler sergiledikleri gözlenmiştir. **"Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin"** (%67,1) veya **"Teneffüste beraber olmak ve yardım etmek ister misin"** (%62) gibi kısa vadeli yardım ya da sorumluluk alma durumlarında evet diyenlerin oranı yüksek iken, hafta sonunu birlikte geçirme gibi daha uzun vadeli durumlarda evet oranı %43,6 ya kadar düşmüştür.

"Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirir misin" sorusunda ise bu oran %30,5 e kadar düşmüştür. Nitekim kısa vadeli beklenti ve eğilimlerde oranlar genellikle % 60 ve üstü iken uzun vadeli beklenti ve eğilimlerde evet yanıtlarının oranı nispeten daha düşük çıkmıştır. Uzun vadeli beklenti ya da yardım etme eğilimini ölçen sorulardan olan **"Sınıfındaki ya da çevrendeki herhangi biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?"** sorusunda evet yanıtlarının oranı % 65,7 gibi yüksek bir rakam çıkmıştır. Bu durumun sebebi, doğrudan bir sorumluluğu değil kişinin beyan ettiği niyetini yansıttığı için yani kişiyi doğrudan bir sorumluluk altına sokmadığı için olabilir.

Anket sorularının her biri çalışmaya katılan okullar bağlamında da değerlendirilmiştir. Okullar bağlamında yapılan değerlendirmenin sonuçlarını yorumlamada etkili olabileceği düşünülerek her bir okulda kaynaştırma eğitimi ve özel alt sınıf olup olmadığı Rehberlik Araştırma Merkezinden öğrenilmiştir. Okullara ilişkin durum aşağıdaki gibidir.

Onsekizmart İO: Bir adet hafif düzey zihinsel engelli sınıfı var. 15 yıldan bu yana aralıksız var.

Merkez Atatürk İO: bir yıl önce hafif otistikler için bir sınıf açılmış

Ticaret Borsası İO: Özel eğitim sınıfı bulunmamaktadır.

Mustafa Kemal İO: Bir yıldan buyana özel eğitim sınıfı bulunmaktadır.

Özlem Kayalı İO: 3 adet özel eğitim sınıfı bulunmaktadır. Hafif otizmlili öğrencilerin devam ettiği bir sınıf, orta-ağır zihin engellilerin devam ettiği bir sınıf ve işitme-çoklu engeli olanların devam ettiği bir sınıf.

İstiklal İO: Özel eğitim sınıfı bulunmamaktadır.

Vali Fahrettin Akkutlu İO: Ağır Otistik öğrencilerin devam ettiği bir sınıf bulunmakta

Barbaros Hayrettin Paşa İO: Özel eğitim sınıfı bulunmamaktadır.

Anafartalar İO: Ağır zihin engeli bulunan öğrencilerin devam ettiği bir sınıf bulunmakta.

Arıburnu İO: Özel eğitim sınıfı bulunmamaktadır.

Yapılan değerlendirmede ağırlıklı olarak zlem Kayalı İÖ'nun neredeyse anketin tüm soruları bağlamında olumsuz bir eğilime sahip olduğu bulunmuştur. Bunun sebebine yönelik yapılan araştırmaya sonucunda bu okulun diğerlerinden farklı olarak 3 adet özel eğitim sınıfına sahip olduğu görülmüştür. Hafif otizmli öğrencilerin devam ettiği bir sınıf, Orta-ağır zihin engelli öğrencilerin devam ettiği bir sınıf ve İştıme-Çoklu Engeli olan ğrencilerinin devam ettiği bir sınıf. Bu durumun sebebi bu ğrencilerinin özel gereksinimli öğrencilerle sürekli temasta olmaları ve onlarla yaşıadıkları sorunlar olabilir.

Bu durumun aksine İstiklal İÖ ğrencilerinin ise anketin neredeyse tüm sorularına en olumlu yanıtları veren öğrenciler oldukları bulunmuştur. İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Rehberlik Araştırma Merkezinden alınan bilgilere göre bu okulda kaynaştırma eğitimi dahil herhangi bir özel eğitim sınıfının bulunmadığı görülmüştür. Bunun yanı sıra Arıburnu İÖ, Ticaret Borsası İÖ ve Barbaros Hayrettin Paşa İÖ da da özel eğitim sınıfının olmadığı görülmüştür. Bu 3 okuldaki durum İstiklal İÖ'ndaki durumla benzerlik göstermemektedir. İstiklal İÖ'ndaki bu sonuçları öğrencilerin daha önce özel gereksinimli öğrenciler ile ilgili her hangi bir yaşıantılarının olmamasıyla açıklayabiliriz ama diğer okullardaki durumla beraber değerlendirdiğimizde bu açıklamanın tek başına yeterli olmadığını, başka faktörlerinde etkili olduğu sonucuna ulaşıırız.

Kısa ve uzun vadeli eğilimler ve sorumluluk alma bağlamında değerlendirdiğimizde öğrencilerin genel olarak kısa vadeli sorumluluk gerektiren durumlara daha olumlu, uzun vadeli sorumluluk gerektiren durumlara daha olumsuz yanıtlar verdikleri görülmüştür. Örneğin en olumlu yaklaştımı sergileyen İstiklal İÖ ğrencileri ***"Yaz tatilini engelli bir arkadaştınla geçirmek ister misin?"*** sorusuna % 69,5 oranında evet şeklinde yanıtlamışlardır.

Genel olarak değerlendirdiğimizde tüm katılımcılar kısa vadeli eğilimler ve sorumluluk alma durumunda daha olumlu iken uzun vadeli eğilimler ve sorumluluk alma konusunda daha az olumlu eğilim sergilemişlerdir. Özellikle okullarında özel alt sınıf ve kaynaştırma eğitimi olan öğrencilerin eğilimi diğer öğrencilere oranla da daha olumsuz bulunmuştur. Bu durum ayrıca araştırılmayı gerektiren bir sorudur. Öğrenciler ayrıca cinsiyet, sınıf, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, ailede engelli birey olması, çevrede engelli birey olması bağlamında da değerlendirilmişlerdir. Yapılan değerlendirme sonucunda anketin kısa vadeli eğilim ya da beklentilerini ölçmeyi amaçlayan (1, 5, 6, 7, 10,11.) sorularında ve uzun vadeli eğilim ya da beklentileri ölçmeyi amaçlayan (2, 3, 4, 8, 9.) sorularda kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha olumlu bir yaklaştım sergilemiş oldukları gözlenmiştir.

Bu durum kızların toplumumuzda yetiştirilme biçimleri ve erkeklere oranla daha çok sorumluluk almaya yönlendirilmeleri ile açıklanabilir. Normal gelişim gösteren bireyler okullarda sayısal olarak çoğunluğu oluşturmaktadırlar. Onların özel gereksinimli akranlarına destek olmaları, onları kabullenebilmeleri ve onlarla empati kurabilmeleri onlara yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları ile de yakından ilintilidir. Ayrıca, bu çalışmanın sonuçlarının daha etkin bir şekilde değerlendirilebilmesi önerilerin muhatabının da net olarak belirlenmesini gerektirmektedir. Bu sebeple;

1. Normal gelişim gösteren bireylerin özel gereksinimli akranlarına yönelik olumsuz tutum ve davranışlarının anlaşılması için daha fazla çalışma yapılmasına,
2. Belirlenen olumsuzlukların giderilmesine yönelik projeler üretilmesine,
3. Her iki grubun bir arada olmasının sağlayacağı faydaların somut olarak gösterilmesine,
4. Normal gelişim gösteren öğrenciler ile özel gereksinimli öğrenciler arasındaki etkileşim ve işbirliğinin artırılmasına
5. Bu çocukların katılabilecekleri uygulamalı empati çalışmalarına,
6. Ailelerin engellilik konusunda eğitilmesine gereksinim olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca alanda çalışan öğretmenlerden alınan geri bildirimler ışığında aşağıda sıralanan önerilerin özel gereksinimli çocuklarla normal gelişen çocuklar arasındaki olumlu ilişkilere katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

1. Sınıfların kalabalık olması özel gereksinimli çocuklarla normal gelişen çocukların kaynaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Bazen çocuklar ve veliler özel gereksinimli çocukları sınıftaki düzensizliğin sebebi olarak da görebilmektedirler. Bu durum da özel gereksinimli çocuklara yönelik olumsuz tutumlara sebep olabilmektedir. Bu sebeple kaynaştırma eğitimi olan sınıf mevcutlarının dikkatli belirlenmesi gerekmektedir.
2. Kaynaştırma eğitimi yapılan okullarda özel gereksinimli çocukların daha çabuk uyum sağlayabilmesi için idareci, öğretmen ve velilerin bu konuda bilgilendirilmeleri yararlı olacaktır.
3. Kaynaştırma eğitiminin etkililiğini arttırmak özel gereksinimli çocukların uyumunu da kolaylaştıracaktır. Bu durum normal gelişen çocuklarla daha verimli iletişim kurmalarına olanak sağlayacaktır. Bu sebeple kaynaştırma eğitimlerine ek olarak Destek Eğitim Odalarının yapılandırılması ve işlevsel hale getirilmesi önemlidir.

4. Kaynaştırma eğitimi sürecinde ortaya çıkabilecek sorunların tesbiti ve gerekli önlemlerin etkili bir şekilde alınabilmesi için Rehberlik Araştırma Merkezi ve Okul Rehber ğretmenlerinin süreci düzenli bir şekilde takip etmeleri de önemlidir.

KAYNAKLAR

1. Kargın, T. (2004). *Kaynaştırma: tanımı, gelişimi ve ilkeler*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi zel Eğitim Dergisi, 5 (2), 1-13.
2. Kırcaali-İftar, G. (1998). Özel gereksinimli bireyler ve özel eğitim, S. Eripek (Ed.), *zel Eğitim (1-14) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları*.
3. Ulutaşdemir N. (2007). *Engelli ocukların Eğitimi*. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 2:5, (119-130)

ÇOCUKLARIN ENGELLİ ARKADAŞLARINA YAKLAŞIMI ANKETİ

Sevgili katılımcı,

Aşağıda engelli bireylere yönelik düşüncelerini öğrenmek için bazı sorular bulunmaktadır. Senden istenen her bir soruyu dikkatlice okuduktan sonra sana en uygun olan cevabı işaretlemendir. Soruların doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Soruları sadece kendi fikirlerin doğrultusunda cevaplandırmalısın. Katılımın için teşekkür ederiz.

	Anne	Baba
Okul:	Okuryazar değil: ()	()
Sınıf ve Şube:	İlkokul: ()	()
Cinsiyet: K () E ()	Ortaokul: ()	()
Yaş:	Lise: ()	()
	Üniversite: ()	()

Ailende engelli kimse var mı?	Hayır	Evet
	()	()

Çevrende (Komşu/ Akraba/Arkadaş)

engelli kimse var mı?	Hayır	Evet
	()	()

1	Teneffüse çıkamayan engelli arkadaşını yalnız bırakmamak ve ona yardım etmek için teneffüste onun yanında kalır mısın?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
2	Engelli arkadaşınla okul dışında da zaman geçirmek ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
3	Sınıfındaki ya da okulundaki engelli bir arkadaşınla aynı sırada oturmak ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
4	Sınıfında ya da çevrendeki engelli biri senin en iyi arkadaşın olabilir mi?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
5	Engelli bir arkadaşınla beraber oyun oynamak ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
6	Oyun oynarken engelli bir arkadaşınla aynı grupta yer almak ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
7	Diyelim ki öğretmen sınıfta gösteri gurupları oluşturdu. Senin gurubunda engelli bir arkadaşının olmasını ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
8	Engelli bir arkadaşınla hafta sonunu birlikte geçirmek ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
9	Yaz tatilini engelli bir arkadaşınla geçirmek ister misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
10	Diyelim ki okul tiyatrosunda öğretmeniniz engelli birisini oynamanı istiyor. Bu seni rahatsız eder mi?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()
11	Doğum gününe engelli bir arkadaşını davet eder misin?	Hayır ()	Bazen ()	Evet ()

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 60305806/44/1743198

02/05/2014

Konu: Anket Çalışması

MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Çanakkale Kent Konseyinin 18/04/2014 tarihli ve 060 sayılı yazısı.

Çanakkale Kent Konseyi Engelliler Meclisi tarafından "Çocuk Kalbi Engel Tanımaz" çalışması kapsamında düzenlemek istedikleri anket çalışması için ekli listede adı bulunan Merkez İlkokullar ve Ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerine yönelik anket uygulaması yapılması isteği ilgi yazı ile teklif edilmektedir.

Söz konusu anket çalışması Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Mehmet Atik EKİN
Şube Müdürü

OLUR
02/05/2014

Dr. Şaban KARATAŞ
Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
02.05.2014

Mehmet ARSLAN
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a587-afbd-3db8-8837-73de kodu ile yapılabilir.

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü İk. Binası
Strateji Geliştirme Bölümü Merkez/ÇANAKKALE
e-posta: istatistik17@meh.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Özlem Emine AYDIN V.H.K.İ.
Tel: (0 286) 217 46 93-165

ÇALIŞMA GRUBU AYLIK FAALİYET RAPORU

Çalışma Grubunun Adı: ÇOCUK KALPİ ENGEL TANIMAZ

Raporun Alt Olduğu Ay: Ocak 2015

Faaliyet Bilgileri: Çocuk Kalpî Engel Tanıma Çalışması
 Grubu'nun ilk toplantısında, Engelliler Meclis Başkanı Renzi BOLAMAN, katılımcılara çalışma grubunun amacından bahsetti. Amacın ilköğretim çağındaki çocuklarla 1.-4. sınıf arasındaki çocukların engelli arkadaşlarını buluşmalarını tespit etmek olduğunu söyledi. Çalışma sürecinde elde edilen veriler ışığında bir eğitim programı hazırlayıp, uygulamaya geçirmek olduğundan söz edildi.

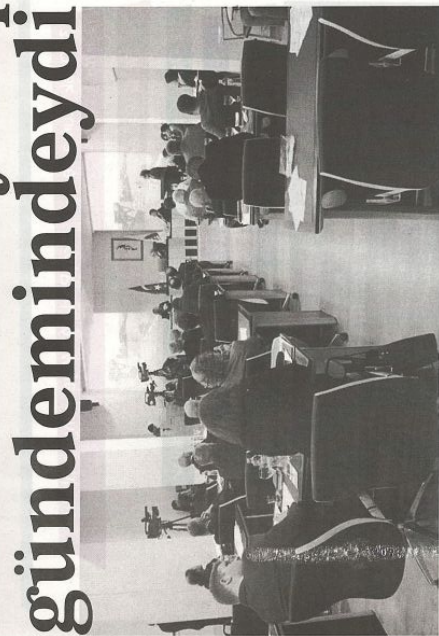
Diğer katılımcılarla birlikte anket yönteminin bu amaçla kullanılabilecek uygun bir yöntem olduğu tespit edildi. Hazırık olarak literatür taraması yapılarak, benzer bir çalışma olup olmadığına, varsa sonuçları hakkında bilgi toplanmasına karar verildi.

Çalışmanın yürütülebilmesi amacıyla uygulanacak yapılacak öğrenci gruplarına sayısal verilere ulaşılması kararlaştırıldı. Bu amaçla Rehberlik Araştırma Merkezi'nden toplam öğrenci sayıları hakkında bilgi alınmasına karar verildi. ÇELİK KALKAYA başkanlığında bir proje yürütme ekibi kurulmasına karar verildi.

Çocuk Kalpî Engel Tanıma
 Çalışma Grubu Koordinatörü
 Nihal ÇELİK

İmza

Kent Konseyi raporları meclis gündemindeydi

Çanakale Kent Konseyi Genel Kurulunda kabul edilen “Marina Çalışma Grubu” ve “Çocuk Kalbi Engel Tanımaz” Çalışma Grubu raporları Çanakale Belediye Meclisi toplantısında görüşüldü

Engelleri Meseli'nin in hacdine yazıncı, ilköğretim 3-4. sınıflarında öğrenen 730 çocukla yapılan anket çalışmasında kullanılan uzmanların katkısıyla anket çalışmaları raporun sonuç bölümünde "Genel gelişim gösteren bireylerin özel gereksinimleri" ana başlığına yönelik olumsuz tutum ve davranışların anlaşılması için daha fazla çalışma yapılması, belirlenen olumsuzlukların giderilmesine yönelik projeler üretilmesi" önerisinin yer aldığı yerdi. Ayrıca "Proje geliştirimi gösteren öğrenciler ile özel gereksinimli öğrenciler arasındaki farklılıklar ve benzerlikleri anlamak için çocukların katıldığı" konusundaki gelişimlerini yaratan olguları" görüşlerinin raporda yer aldığı ve bundan sonra bu konularda projeler oluşturulacak çalışmaların sürdürülmesini gerektireceğini vurguladı.

ISBN: 978-9944-5685-3-5

Çanakkale Kent Konseyi Çanakkale Belediyesi Tarafından Desteklenmektedir.